

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Ūnijas ielā 45, Rīgā, LV-1039 | Tālrunis 67097200 | Fakss 67097277 | E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

14.12.2017.

Nr.1/33
(prot. Nr.45, 3.p)

Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2013.gada 26.jūnija lēmumā Nr.1/4 „Tīkla kodekss”

*Izdoti saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 4.panta otro daļu,
13.panta pirmo un piekto daļu, 13.¹panta trešo daļu, 25.panta
ceturto daļu, 36.panta ceturto daļu, 37.panta pirmo un ceturto daļu*

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2013.gada 26.jūnijā lēmumā Nr.1/4 „Tīkla kodekss” (Latvijas Vēstnesis, 2013, 126.nr. (4932)) šādus grozījumus:

- 1.1. papildināt ar 2.2.¹ un 2.2.² apakšpunktu šādā redakcijā:

„2.2.¹ balansēšanas pakalpojuma saņēmējs – šā kodeksa izpratnē tirgus dalībnieks, kurš saņem balansēšanas pakalpojumu no pārvades sistēmas operatora;

2.2.² balansēšanas tirgus – koordinētā balansēšanas apgabala pārvades sistēmas operatoru organizēti procesi, kas ir vērsti uz tirgvalstītu elektroenerģijas sistēmas balansēšanas vadību;”;

- 1.2. papildināt ar 2.8.¹ apakšpunktu šādā redakcijā:

„2.8.¹ galapozīcija – balansēšanas pakalpojuma saņēmēja paziņotais un pārvades sistēmas operatora apstiprinātais balansēšanas pakalpojuma saņēmēja plānotais elektroenerģijas daudzums par katru nebalansa aprēķina periodu, ko izmanto nebalansa aprēķināšanai un kas ietver plānoto elektroenerģijas ražošanu, patēriņu un tirdzniecības darījumus;”;

- 1.3. papildināt ar 2.13.¹ apakšpunktu šādā redakcijā:

„2.13.¹ koordinētais balansēšanas apgabals – pārvades sistēmas operatoru, kuri ir vienojušies par savstarpēju sadarbību regulēšanas pakalpojumu apmaiņai un vienota balansēšanas tirgus organizēšanu, licences darbības zonas;”;

1.4. papildināt ar 2.14.¹, 2.14.², 2.14.³, 2.14.⁴, 2.14.⁵, 2.14.⁶ apakšpunktu šādā redakcijā:

„2.14.¹ nebalansa apgabals – elektroenerģijas lietotāju un ražotāju elektroenerģijas komercuzskaites vietas, kuras ņem vērā balansēšanas pakalpojuma saņēmēja radītā nebalansa aprēķināšanai;

2.14.² nebalansa aprēķina periods – laika periods, par kuru aprēķina nebalansu; nebalansa aprēķina periods ir vienāds ar Latvijas teritorijā noteikto tirdzniecības intervālu;

2.14.³ nebalansa norēķini – finanšu norēķinu kārtība, saskaņā ar kuru pārvades sistēmas operators no balansēšanas pakalpojuma saņēmēja pērk vai pārdod elektroenerģiju, lai nodrošinātu elektroenerģijas sistēmas balansētu darbību;

2.14.⁴ nebalansa norēķinu administrēšana – pārvades sistēmas operatora veiktās darbības nebalansa norēķinu nodrošināšanai;

2.14.⁵ norēķinu periods – laika periods, par kuru veic norēķinus par balansēšanas pakalpojuma saņemšanu; norēķinu periods ir viens kalendāra mēnesis;

2.14.⁶ nebalanss – elektroenerģijas daudzums konkrētā nebalansa aprēķina periodā, kas aprēķināts balansēšanas pakalpojuma saņēmējam un kas atbilst starpībai starp piešķirto elektroenerģijas daudzumu, ko attiecina uz šo balansēšanas pakalpojuma saņēmēju, un šā balansēšanas pakalpojuma saņēmēja galapozīciju;”;

1.5. papildināt ar 2.15.¹ un 2.15.² apakšpunktu šādā redakcijā:

„2.15.¹ piešķirtais elektroenerģijas daudzums – pārvades sistēmā faktiski ievadītais vai no tās patērētais elektroenerģijas daudzums, kuru attiecina uz balansēšanas pakalpojuma saņēmēju tā nebalansa apgabalā radītā nebalansa aprēķināšanai;

2.15.² regulēšanas pakalpojums – palīgpakalpojums, kura ietvaros balansēšanas tirgus dalībnieki līgumā noteiktā kārtībā palielina vai samazina elektroenerģijas ražošanu to pārziņā esošajās elektroenerģijas ražošanas iekārtās vai sniedz pieprasījuma reakcijas pakalpojumu;”;

1.6. papildināt ar 3.¹ un 3.² punktu šādā redakcijā:

“3.¹ Sistēmas operators, saņemot elektroenerģijas ražošanas ietaišu īpašnieka vai paredzamā īpašnieka pieprasījumu piešķirt atkāpi no viena vai vairākiem Eiropas Komisijas 2016.gada 14.aprīļa Regulas (ES) 2016/631, ar ko izveido tīkla kodeksu par ģeneratoriem piemērojamajām tīkla pieslēguma prasībām (turpmāk – Regula Nr.2016/631), noteikumiem attiecībā uz ģenerējošo iekārtu pieslēgumu, sagatavo šā pieprasījuma novērtējumu, izvērtējot, vai atkāpes piešķiršana atbilst visiem šādiem kritērijiem:

3.¹1. nerada diskriminējošus apstākļus citiem sistēmas lietotājiem attiecībā uz pieeju pārvades vai sadales sistēmai;

3.¹2. neveido konkurences priekšrocības ģenerējošās iekārtas īpašniekam salīdzinājumā ar citiem ģenerējošo iekārtu īpašniekiem;

3.¹3. neietekmē sistēmas pakalpojumu izmaksas;

- 3.¹⁴. nerada riskus stabila attiecīgā sistēmas operatora tīkla darbības režīma nodrošināšanai;
- 3.¹⁵. nerada riskus attiecīgā sistēmas operatora tīklam noteikto tehnisko prasību izpildei, tostarp traucējumus un bojājumus citu lietotāju iekārtās un ierīcēs, kas pieslēgtas tīklam;
- 3.¹⁶. neierobežo vai būtiski neietekmē elektroenerģijas sistēmas jaudu;
- 3.¹⁷. negatīvi neietekmē pārrobežu elektroenerģijas tirdzniecību;
- 3.¹⁸. izmantojot saprātīgus tehniskos risinājumus, nav iespējams izpildīt Regulas Nr.2016/631 noteikumus;
- 3.¹⁹. rada ieguvumus saskaņā ar sistēmas lietotāja iesniegto pamatojumu un veikto izmaksu un ieguvumu analīzi atbilstoši Regulas Nr. 2016/631 39.panta prasībām.

3.² Sistēmas operators pieprasījumā regulatoram piešķirt atkāpi no viena vai vairākiem Regulas Nr.2016/631 noteikumiem attiecībā uz ģenerējošo iekārtu pieslēgumu, iekļauj novērtējumu, izvērtējot šā kodeksa 3.¹ punktā noteiktos atkāpes piešķiršana kritērijus.”;

1.7. svītrot 4. nodaļu;

1.8. papildināt ar 4.¹ nodaļu šādā redakcijā:

„4.¹ Elektroenerģijas sistēmas balansēšana

4.1.1. Balansēšanas pakalpojuma sniegšana

90.¹ Balansēšanu koordinētā balansēšanas apgabalā veic pārvades sistēmas operators sadarbībā ar citiem koordinētā balansēšanas apgabala pārvades sistēmas operatoriem, saskaņā ar noslēgtajiem sadarbības līgumiem.

90.² Pārvades sistēmas operators sadarbībā ar citiem koordinētā balansēšanas apgabala pārvades sistēmas operatoriem izstrādā vienotus balansēšanas tirgus noteikumus, kuros nosaka regulēšanas pakalpojuma nodrošināšanas kārtību un prasības, kas balansēšanas tirgus dalībniekiem jāievēro savā darbībā balansēšanas tirgū.

90.³ Pārvades sistēmas operators šā kodeksa 90.² punktā minētos balansēšanas tirgus noteikumus publicē savā mājaslapā internetā. Par plānotajiem grozījumiem balansēšanas tirgus noteikumos pārvades sistēmas operators paziņo ne vēlāk kā mēnesi pirms plānoto grozījumu spēkā stāšanās.

90.⁴ Pirms elektroenerģijas tirdzniecības darbības uzsākšanas tirgotājs ar pārvades sistēmas operatoru noslēdz sistēmas lietošanas līgumu. Sistēmas lietošanas līguma vienotu formu pārvades sistēmas operators publicē savā mājaslapā internetā.

90.⁵ Lai uzsāktu balansēšanas pakalpojuma sniegšanu citam tirgotājam, tirgotājs ar pārvades sistēmas operatoru noslēdz balansēšanas līgumu. Balansēšanas līguma vienotu formu pārvades sistēmas operators publicē savā mājaslapā internetā.

90.⁶ Pārvades sistēmas operators savā mājaslapā internetā publicē un regulāri atjauno informāciju par tirgotājiem, kuriem ir spēkā esošs sistēmas lietošanas līgums, un

balansēšanas pakalpojuma sniedzējiem, kuri ir tiesīgi sniegt balansēšanas pakalpojumu citam tirgotājam.

90.⁷ Balansēšanas pakalpojuma saņēmēja nebalansa apgabalu nosaka pārvades sistēmas operators, pamatojoties uz pārvades sistēmas operatora rīcībā esošo, sadales sistēmas operatoru un balansēšanas pakalpojuma saņēmēja sniegto informāciju par balansēšanas pakalpojuma saņēmēja komercuzskaites vietām vai lietotāju un ražotāju komercuzskaites vietām, kuriem balansēšanas pakalpojuma saņēmējs nodrošina balansēšanas pakalpojumu un kuru tirgotājam balansēšanas pakalpojuma sniedzējs nodrošina balansēšanas pakalpojumu.

90.⁸ Tirgotājs, kurš nav balansēšanas pakalpojuma sniedzējs citam tirgotājam, bet sniedz balansēšanas pakalpojumu lietotājam vai ražotājam, noslēdz balansēšanas pakalpojuma līgumu ar balansēšanas pakalpojuma sniedzēju. Balansēšanas pakalpojumu vienā norēķinu periodā tirgotājam nodrošina tikai viens balansēšanas pakalpojuma sniedzējs.

90.⁹ Tirgotājam, kurš sniedz balansēšanas pakalpojumu un kuram nav spēkā esoša balansēšanas vai balansēšanas pakalpojuma līguma, balansēšanas pakalpojumu nodrošina pārvades sistēmas operators sistēmas lietošanas līgumā noteiktajā kārtībā.

90.¹⁰ Tirgotājs ir tiesīgs mainīt balansēšanas pakalpojuma sniedzēju katra kalendārā mēneša pirmajā datumā, ja tirgotāja izvēlētais jaunais balansēšanas pakalpojuma sniedzējs līdz iepriekšējā mēneša piecpadsmītajam datumam pārvades sistēmas operatoram rakstveidā ir paziņojis par balansēšanas pakalpojuma sniegšanas uzsākšanu.

90.¹¹ Jaunais balansēšanas pakalpojuma sniedzējs šā kodeksa 90.¹⁰ punktā minēto paziņojumu var atsaukt līdz iepriekšējā mēneša divdesmitajam datumam.

90.¹² Pārvades sistēmas operators līdz iepriekšējā mēneša divdesmit piektajam datumam par tirgotāja balansēšanas pakalpojuma sniedzēja maiņu informē iepriekšējo un jauno tirgotāja balansēšanas pakalpojuma sniedzēju.

90.¹³ Ja ir izbeigts pārvades sistēmas operatora un balansēšanas pakalpojuma sniedzēja noslēgtais balansēšanas līgums, pārvades sistēmas operators ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā no līguma izbeigšanas dienas par to informē tirgotājus, kuriem šis balansēšanas pakalpojuma sniedzējs nodrošina balansēšanas pakalpojuma sniegšanu.

90.¹⁴ Lietotājs vai ražotājs, kurš par balansēšanas pakalpojuma sniedzēju ir izvēlējis pārvades sistēmas operatoru, noslēdz ar pārvades sistēmas operatoru balansēšanas pakalpojuma līgumu.

4.12. Nebalansa noteikšana, nebalansa cenas noteikšana un nebalansa norēķini

90.¹⁵ Balansēšanas pakalpojuma saņēmēji par balansēšanas pakalpojumu maksā pārvades sistēmas operatoram atbilstoši šajā nodaļā noteiktajam.

90.¹⁶ Maksu par balansēšanas pakalpojuma sniegšanu norēķinu periodā aprēķina šādi:

$$M_{bps} = (\sum_{t=1}^T M_{nb_t}) - M_a, \text{ kur}$$

M_{bps} – maksa par balansēšanas pakalpojuma sniegšanu norēķinu periodā (EUR);
 t – nebalansa aprēķina periods;
 T – nebalansa aprēķina periodu skaits norēķinu periodā;
 M_{nb_t} – nebalansa maksa nebalansa aprēķina periodā t (EUR);
 M_a – nebalansa norēķinu administrēšanas maksa norēķinu periodā (EUR).

90.¹⁷ Nebalansa maksu nebalansa aprēķina periodam t aprēķina šādi:

$$M_{nb_t} = E_{nb_t} \times C_{nb_t}, \text{ kur}$$

E_{nb_t} – balansēšanas pakalpojuma saņēmēja nebalanss nebalansa aprēķina periodā t (MWh);
 C_{nb_t} – nebalansa cena nebalansa aprēķina periodā t (EUR/MWh).

90.¹⁸ Balansēšanas pakalpojuma saņēmēja nebalansu nebalansa aprēķina periodā t aprēķina šādi:

$$E_{nb_t} = E_{ped_t} - E_{gpt_t}, \text{ kur}$$

E_{ped_t} – balansēšanas pakalpojuma saņēmēja piešķirtās elektroenerģijas daudzums nebalansa aprēķina periodā t (MWh);
 E_{gpt_t} – balansēšanas pakalpojuma saņēmēja galapozīcija nebalansa aprēķina periodā t (MWh).

90.¹⁹ Nebalansa maksu nebalansa aprēķina periodā piemēro, ievērojot šādus nosacījumus:

- 90.¹⁹1. aprēķinot nebalansa maksu balansēšanas pakalpojuma saņēmējam, tā piešķirtās elektroenerģijas daudzuma un galapozīcijas noteikšanai elektroenerģijas patēriņa apjomam piemēro mīnusa zīmi un ģenerācijas elektroenerģijas apjomam piemēro plusa zīmi;
- 90.¹⁹2. balansēšanas pakalpojuma saņēmēji, kuriem nebalansa aprēķina periodā piešķirtais elektroenerģijas daudzums ir bijis mazāks par galapozīciju, nebalansa aprēķina periodā pērk iztrūkstošo elektroenerģiju no pārvades sistēmas operatora;
- 90.¹⁹3. balansēšanas pakalpojuma saņēmēji, kuriem nebalansa aprēķina periodā piešķirtais elektroenerģijas daudzums ir bijis lielāks par galapozīciju, nebalansa aprēķina periodā pārdod pārpalikušo elektroenerģiju pārvades sistēmas operatoram.

90.²⁰ Balansēšanas pakalpojuma saņēmējam piešķirtās elektroenerģijas daudzumu nosaka, pamatojoties uz pārvades sistēmas operatora rīcībā esošo un sadales sistēmas operatoru sniegto informāciju par balansēšanas pakalpojuma saņēmēja nebalansa apgabala elektroenerģijas komercuzskaites datiem un informāciju par sadales sistēmas operatoru sniegto informāciju par kopējām korekcijām, kas šā kodeksa 90.²² punkta kārtībā veiktas par iepriekšējiem norēķinu periodiem.

90.²¹ Sadales sistēmas operatori līdz katra mēneša astotajam datumam elektroniski iesniedz pārvades sistēmas operatoram summāros lietotāju un ražotāju iepriekšējā

mēneša katra nebalansa aprēķina perioda elektroenerģijas komercuzskaites datus sadalījumā pa tirgotājiem.

90.²² Pēc elektroenerģijas komercuzskaites datu iesniegšanas pārvades sistēmas operatoram sadales sistēmu operatori veic iesniegto elektroenerģijas komercuzskaites datu korekcijas, ievērojot elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumus ietvertos nosacījumus un termiņus par elektroenerģijas komercuzskaites datu koriģēšanu. Par kopējām korekcijām iepriekšējos norēķinu periodos pārvades sistēmas operatoram iesniegtajos elektroenerģijas komercuzskaites datus sadales sistēmas operatori informē pārvades sistēmas operatoru vienlaikus ar kārtējo elektroenerģijas komercuzskaites datu iesniegšanu šā kodeksa 90.²¹ punktā noteiktajā termiņā.

90.²³ Nebalansa cenu aprēķina šādi:

90.²³1. nebalansa aprēķina periodam t , kad koordinētā balansēšanas apgabalā ir bijis elektroenerģijas iztrūkums:

$$C_{nb_t} = C_{reg_t} + C_{mk_t}, \text{ kur}$$

C_{reg_t} – regulēšanas elektroenerģijas cena nebalansa aprēķina periodam t , kas aprēķināta saskaņā ar šā kodeksa 90.² punktā minētajiem balansēšanas tirgus noteikumiem (EUR/ MWh);

C_{mk_t} – mērķa komponente nebalansa aprēķina periodam t , kas noteikta, ņemot vērā ieņēmumus un izdevumus, kas pārvades sistēmas operatoriem radušies, iepērkot un pārdodot balansēšanas elektroenerģiju no koordinētā balansēšanas apgabala pārvades sistēmas operatoru izvēlēta atvērtā balansēšanas pakalpojuma nodrošinātāja par tā iepriekš noteiktām cenām, kā arī ieņēmumus un izdevumus, kas saistīti ar koordinētā balansēšanas apgabala operatīvās darbības procesiem (EUR/MWh).

90.²³2. nebalansa aprēķina periodam t , kad koordinētā balansēšanas apgabalā ir bijis elektroenerģijas pārpalikums:

$$C_{nb_t} = C_{reg_t} - C_{mk_t}$$

90.²⁴ Aprēķināto nebalansa cenu un mērķa komponenti nebalansa aprēķina periodam pārvades sistēmas operators publicē savā mājaslapā internetā ne vēlāk kā nākamā mēneša piektajā darba dienā.

90.²⁵ Pārvades sistēmas operators administrē nebalansa norēķinus. Par nebalansa norēķinu administrēšanu balansēšanas pakalpojumu saņēmējs maksā pārvades sistēmas operatoram nebalansa norēķinu administrēšanas maksu, kuru pārvades sistēmas operators nosaka, pamatojoties uz pārvades sistēmas operatora faktiskajām izmaksām nebalansa norēķinu administrēšanas nodrošināšanai. Nebalansa norēķinu administrēšanas maksu pārvades sistēmas operators publicē savā mājaslapā internetā.

4.¹³. Saistību izpildes nodrošinājums

90.²⁶ Pārvades sistēmas operators ir tiesīgs pieprasīt balansēšanas pakalpojuma saņēmējiem iesniegt saistību izpildes nodrošinājumu, lai nodrošinātu maksājumus par balansēšanas pakalpojumu.

90.²⁷ Balansēšanas pakalpojuma saņēmējs var izvēlēties saistību izpildes nodrošinājuma veidu (drošības depozīta vai finanšu pakalpojumu sniedzēja garantija).

90.²⁸ Balansēšanas pakalpojuma saņēmējs saistību izpildes nodrošinājumu iesniedz pārvades sistēmas operatoram balansēšanas līgumā vai balansēšanas pakalpojuma līgumā noteiktajā kārtībā.

90.²⁹ Finanšu pakalpojumu sniedzēja garantiju pārvades sistēmas operators atzīst par pienācīgu saistību izpildes nodrošinājumu, ja tā atbilst šādiem nosacījumiem:

90.²⁹1. garantiju ir izdevis finanšu pakalpojumu sniedzējs, kuram vai kura grupai ilgtermiņa kredītreitings ir vismaz Baa1 saskaņā ar Moodys's aģentūru vai BBB+ saskaņā ar Standard&Poor's aģentūru, vai BBB+ saskaņā ar Fitch Ratings aģentūru ilgtermiņa aizņemšanās ārvalstu valūtā. Ja finanšu pakalpojumu sniedzējam vai tā grupai vismaz viena šajā punktā norādītā kredītreitinga aģentūra ir piešķīrusi norādīto ilgtermiņa kredītreitingu, tad tiek pieņemts, ka šāda finanšu pakalpojumu sniedzēja vai tā grupas izdotā garantija ir piemērota;

90.²⁹2. garantija ir pirmā pieprasījuma un neatsaucama.

90.³⁰ Saistību izpildes nodrošinājumam ir jābūt spēkā balansēšanas līguma vai balansēšanas pakalpojuma līguma darbības laikā, kā arī 45 dienas pēc tam, kad balansēšanas pakalpojuma saņēmējs ir izbeidzis balansēšanas pakalpojuma saņemšanu no pārvades sistēmas operatora.

90.³¹ Saistību izpildes nodrošinājuma apmēru nosaka pārvades sistēmas operators saskaņā ar saistību izpildes nodrošinājuma noteikšanas kārtību, kuru pārvades sistēmas operators publicē savā mājaslapā internetā. Saistību izpildes nodrošinājuma apmērs nav mazāks par 31 000 EUR (trīsdesmit viens tūkstotis *euro*).

90.³² Ja balansēšanas pakalpojuma saņēmēja saistības balansēšanas līguma vai balansēšanas pakalpojuma līguma ietvaros pārsniedz summu, par kādu tas pārvades sistēmas operatoram iesniedzis saistību izpildes nodrošinājumu, pārvades sistēmas operatoram ir tiesības pieprasīt balansēšanas pakalpojuma saņēmējam palielināt saistību izpildes nodrošinājuma apmēru un desmit darba dienu laikā iesniegt pārvades sistēmas operatoram jaunu saistību izpildes nodrošinājumu, kas atbilst šā kodeksa prasībām.

90.³³ Ja balansēšanas pakalpojuma saņēmējs balansēšanas līgumā vai balansēšanas pakalpojuma līgumā noteiktajā kārtībā neiesniedz saistības izpildes nodrošinājumu pārvades sistēmas operatora noteiktajā apmērā vai neatjauno saistību nodrošinājumu 10 dienu laikā, vai iesniegtais saistību izpildes nodrošinājums neatbilst šīs kodeksa prasībām, pārvades sistēmas operatoram ir tiesības izbeigt balansēšanas līgumu vai balansēšanas pakalpojuma līgumu.

90.³⁴ Izbeidzot balansēšanas līgumu vai balansēšanas pakalpojuma līgumu, pārvades sistēmas operators 10 darba dienu laikā pēc balansēšanas pakalpojuma saņēmēja visu saistību izpildes pret pārvades sistēmas operatoru atmaksā balansēšanas pakalpojuma

saņēmējam saistību izpildes nodrošinājuma summu, kas nav izlietota balansēšanas pakalpojuma saņēmēja neizpildīto saistību dzēšanai, vai atdod balansēšanas pakalpojuma saņēmēja iesniegtās finanšu pakalpojumu sniedzēja garantijas oriģinālu.”.

2. Lēmums stājas spēkā 2018.gada 1.janvārī.

Priekšsēdētājs

R.Irkliis